

📅 26 mei 2020

Financieel kwetsbare groepen extra geraakt door coronacrisis

Tweederde van laagbetaalde zzp'ers en flexwerkers ervaart financiële stress door Covid-19

De coronacrisis raakt ons allemaal, maar het zijn vooral de financieel kwetsbare groepen die dit in hun portemonnee voelen. Circa twee derde van de laagbetaalde flexwerkers (62%) en laagbetaalde zzp'ers (69%) zegt dat hun persoonlijk inkomen is gedaald door de coronacrisis. Ze werk(t)en als uitzendkracht/ oproepkracht of op opdrachtbasis en gaan per direct in hun inkomen achteruit. Dit levert bij deze groepen veel financiële stress op. Dit blijkt uit een [flitspeiling](#) van platform Wijzer in geldzaken, uitgevoerd onder een representatieve groep Nederlanders (n=532) en zes financieel kwetsbare groepen (n=687). Wijzer in geldzaken presenteert dinsdagochtend 26 mei tijdens de online platformbijeenkomst voor professionals in het sociaal-maatschappelijke en financiële werkveld tevens een [literatuuronderzoek naar groepen in een financieel kwetsbare positie](#) uitgevoerd door het Nibud.

Rondkomen met minder geld

Eén op de tien Nederlanders (11%) geeft aan momenteel (redelijk tot heel) moeilijk rond te kunnen komen met hun inkomen. Naast mensen met een bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering (20%) zijn dit vooral laagbetaalde zzp'ers (20%) en laagbetaalde flexwerkers (17%). Deze laatste twee genoemden worden financieel het zwaarst getroffen in verhouding tot andere financieel kwetsbare groepen. Ook als ze gebruik hebben gemaakt van inkomensondersteunende regelingen van de overheid, is hun netto-inkomen gedaald. Ze moeten er plotseling aan wennen om met minder geld zien rond te komen. En dat zijn doorgaans vaak momenten dat schulden ontstaan.

Spaargeld nodig om rekeningen te betalen

Van de mensen bij wie de inkomsten zijn gedaald door de coronacrisis, zegt bijna de helft van de ondervraagden (46%) de afgelopen tijd gebruik te hebben gemaakt van hun spaargeld om rekeningen te kunnen betalen. Een derde (33%) zegt de huidige situatie niet langer dan drie maanden te kunnen volhouden zonder (nog verder) in de financiële problemen te komen. Ze hebben hun buffer moeten aanspreken. Maar niet iedereen kan dat. Waar goedbetaalde zzp'ers vaak (nog) wel kunnen terugvallen op een zelf aangelegd reservepotje, zegt 44% van de mensen met een bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering en 42% van de laagbetaalde flexwerkers geen reservepotje (meer) te hebben om toekomstige onverwachte uitgaven (van €2.000,-) direct te kunnen betalen.

Stress over geldzaken heeft impact op dagelijks functioneren

De financiële stress is niet gelijk over de samenleving verdeeld. Hoewel meer Nederlanders zich zorgen maken zijn het vooral de laagbetaalde flexwerkers (61%) en de laagbetaalde zzp'ers (66%) die de afgelopen maand stress over hun geldzaken ervaren. Deze stress heeft ook impact op het dagelijks functioneren. Met name voor de laagbetaalde zzp'ers lijkt dit momenteel een probleem te zijn; 38% zegt het moeilijk te vinden om de gedachten over hun eigen geldzaken los te laten. Bij laagbetaalde flexwerkers ligt dit percentage op 24%.

Financieel kwetsbaar – Literatuuronderzoek naar groepen in een financieel kwetsbare positie

Om meer inzicht te krijgen in de mensen om wie het gaat, heeft Wijzer in geldzaken aan het begin van dit jaar een literatuurstudie laten uitvoeren door het Nibud. Hiervoor zijn ook deskundigen geïnterviewd. De [resultaten van dit onderzoek](#) worden tijdens de online bijeenkomst #Financieelkwetsbaar gepresenteerd door Nibudirecteur en tevens stuurgroeplid van Wijzer in geldzaken, Arjan Vliegthart.

De belangrijkste hoofdconclusies op een rij:

- **Wanneer één of meer van deze situaties bij een substantieel deel van een groep voorkomen, wordt deze als financieel kwetsbaar beschouwd:** leven in armoede; moeilijk kunnen rondkomen; het hebben van betalingsachterstanden en/of schulden; een laag en/of onzeker inkomen hebben; niet economisch zelfstandig zijn.
- **Financiële kwetsbaarheid hangt samen met niet of nauwelijks te beïnvloeden persoonlijke kenmerken** – Een combinatie van persoonlijke factoren zorgt ervoor dat mensen in meer of mindere mate financieel kwetsbaar zijn.
- **Mannen en vrouwen verschillen in aard en mate van financiële kwetsbaarheid** - Over het algemeen zijn vrouwen vaker financieel kwetsbaar dan mannen. Dit komt doordat zij minder vaak economisch zelfstandig zijn.
- **Stapeling van factoren maakt financieel kwetsbaar** – Financieel kwetsbare groepen hebben vaak te maken met een combinatie van factoren die hen financieel kwetsbaar maken zoals een lage opleiding, laaggeletterdheid, een gebrek aan financiële vaardigheden, een slechte arbeidsmarktpositie en/of inkomensterugval.
- **Laag betaald en onzeker werk maakt financieel kwetsbaar** – De slechte arbeidsmarktpositie van mensen met laagbetaald en onzeker werk maakt hen financieel kwetsbaar.
- **Mensen met een beperking zijn financieel kwetsbaar vanwege lage inkomsten en hogere uitgaven** – Kwetsbaarheid bij mensen met een chronische ziekte of een fysieke beperking lijkt samen te hangen met hogere uitgaven aan zorg, reizen en/of levensonderhoud en een beperkte inzetbaarheid voor betaald werk.
- **Kwetsbare groepen die in het oog springen** – de groepen die volgens het onderzoeksrapport extra aandacht in onderzoek en ondersteuning verdienen, zijn mensen met laagbetaald en onzeker werk; statushouders, niet economisch zelfstandige vrouwen, laaggeletterden en mensen met een chronische ziekte of beperking.

Inzicht in de situatie van financieel kwetsbare mensen draagt bij aan adequate ondersteuning en hulpverlening. Dit krijgt nu een extra dimensie vanwege de coronacrisis. Naar verwachting krijgt een groot deel van de Nederlanders in meer of mindere mate te maken met negatieve veranderingen in hun financiële positie. Mensen die al financieel kwetsbaar waren, lopen veelal een groter risico.

Samen werken aan financiële fitheid van Nederlanders

De partners van Wijzer in geldzaken werken samen aan vele initiatieven om Nederland financieel fitter te maken. Krachtenbundeling is de kern van het succes van het platform. De komende jaren gaan de partners samen zorgen dat mensen financieel zijn voorbereid op de toekomst, vooral kwetsbare groepen, zoals mensen met wisselende inkomsten, tijdelijke arbeidscontracten en laaggeletterden. Door de coronacrisis is hier nu een extra dimensie bijgekomen. Daarnaast blijven de partners zich inzetten voor structurele aandacht voor financiële vaardigheden op school.

Noot voor de redactie:

Meer informatie over dit bericht:

Joost de Bree > 06 - 474 08 065

pers@wijzeringeldzaken.nl, wijzeringeldzaken.nl/pers of twitter.com/wijzeringeld

#financieelkwetsbaar

Deze onderzoeken en andere onderzoeken zijn ook te vinden in de [digitale bibliotheek](#) van Wijzer in geldzaken.

Over Wijzer in geldzaken

Wijzer in geldzaken is een initiatief van het ministerie van Financiën, waarin partners uit de financiële sector, de wetenschap, de overheid en onderwijs-, voorlichtings- en consumentenorganisaties hun krachten bundelen om Nederland financieel fitter te maken. Hare Majesteit Koningin Máxima is erevoorzitter van het platform. www.wijzeringeldzaken.nl